

Toimenpideoite TPA 58/2021 vp

Mai Kivelä vas ym.

Toimenpideoite kansalaisraadın perustamisesta ilmastotoimien nopeuttamiseksi ja oikeudenmukaiseksi toteuttamiseksi

Eduskunnalle

Marinin hallituksen hallitusohjelma on Suomen historian uskottavin ekokriisin hillitsemisen tavoitteissaan. Hiilineutraaliustavoite ja luonnon monimuotoisuuden hupenemisen hillitsemistavoite ovat oikeaan suuntaan vieviä.

Kuitenkin on niin, että maailman maista ainoastaan Marokko ja Gambia ovat Pariisin sopimuksen mukaisella päästövähennyspolulla. Maailma on lämmennyt tähän mennessä jo 1,25 astetta, kun ilmastotieteen paras arvio turvarajasta on 1.5 astetta. Suomessa päästövähennysten toimenpidekuilu eli epäsuhta päästövähennystavoitteen ja sovittujen toimien välillä oli huhtikuussa 2021 11 Mt.

Hallituksella ja koko suomalaisella yhteiskunnalla on vielä iso urakka päästöjen saamisessa riittävän alas. On tärkeää, että kansalaiset kokevat yhteiskunnan ekologisen jälleenrakentamisen omaksi asiakseen. Ihmisten pitää saada osallistua elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon jo perustuslain nojalla, ja suomalaisen yhteiskunnan muokkaaminen ekologisesti kestäväksi on mitä suurimmassa määrin tätä.

On perusteltua vaatia nopeita ja oikeudenmukaisia päästövähennystoimia. On myös hyödyllistä ja kansalaisten osallistumisoikeuksia kunnioittavaa, että kansalaisetkin voivat esittää päästövähennyskohteita. Näin toimet voivat myös kohdentua oikeudenmukaisesti ja kansalaisten oikeustajua kunnioittaen sekä erilaisten ihmisten yhteiskunnallisuutta osallisuutta lisäten.

Tätä tarkoitusta varten kansalaisraadın tai -foorumın perustaminen olisi perusteltua. Kansalaisraati koostuisi satunnaisesti valituista kansalaisista, jotka eri ikäisinä ja eri Suomen alueilla asuvinä toisivat arvokkaita ulottuvuuksia toimien oikeudenmukaisuuden määrittämiseen. Ylisukupolvinen oikeudenmukaisuus vaatii nopeita toimia, alueellinen oikeudenmukaisuus vaatii alueellista analyysia eri elämäntapoihin liittyvistä päästövähennysten mahdollisuuksista.

Kansalaisraadit voivat löytää ylivaalikautisiin ongelmiin kestäviä ratkaisuja. Tavalliset kansalaiset kykenevät ymmärtämään monimutkaistakin informaatiota ja tekemään perusteltuja päätöksiä, kun raati informoidaan parhaalla tieteellisellä tiedolla. Esimerkiksi Irlannissa, Kanadassa, Australiassa ja Puolassa on omat kansalaisraadinsa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Toimenpidealoite TPA 58/2021 vp

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin perustaakseen kansalaisfoorumin tai raadin tekemään eduskunnalle ehdotuksia tehokkaista ja oikeudenmukaisista päästövähennystoimista ja luonnonsuojelua edistävästä toimenpiteistä.

Helsingissä 23.6.2021

Mai Kivelä vas
Veronika Honkasalo vas
Matti Semi vas
Pia Lohikoski vas
Paavo Arhinmäki vas
Hanna Sarkkinen vas
Merja Kyllönen vas
Juho Kautto vas
Johannes Yrttiaho vas